

МАУП

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ. КНЯЗЯ
ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Кафедра: Цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

Перезатверджую:

Директор навчального відділу

(підпис)
А. М. Кислий

(П.І.Б.)

“ 31 ” 08 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри Цивільно-
правових дисциплін та міжнародного
права

(назва кафедри)

Протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Д.І.Минюк

(П.І.Б.)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Порівняльне правознавство»

Спеціальності: 08 Право

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: 081«Право»

Спеціалізація:

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Барановська Віра Миколаївна, к.ю.н, доцент, професор кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права.

Викладач:

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права.

Протокол № ____ від ____

Завідувач кафедри Д.І. Минюк

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми «Право»

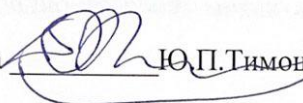
____.____.20__р.

Керівник (гарант) освітньої програми

Силябус перевірено

____.____.20__р.

Заступник директора Ю.П.Тимошенко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол №__

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ.КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА
ВЕЛИКОГО**

Кафедра цивільного правових дисциплін та міжнародного права

Назва дисципліни	Порівняльне правознавство
Викладач (-і)	Барановська Віра Миколаївна
Портфоліо викладача (-ів)	http://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-civilno-pravovih-disciplin.html
Контактний тел.	+38-(068)-607-27-23
E-mail:	forever55555@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	http://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-civilno-pravovih-disciplin.html
Консультації	Понеділок, середа, каб.406, корп..7

1. Коротка анотація до дисципліни. Дисципліна «Порівняльне правознавство» належить до обов'язкової дисципліни професійної підготовки за ступенем вищої освіти «Магістр», для напрямку: 08 Право; спеціальності: 081 Право; спеціалізації: _____. Вона має важливе значення для підготовки студентів, як майбутніх юристів високої кваліфікації, оскільки дисципліна покликана поглибити знання студентів про найважливіші категорії та особливості генезису права різних країн.

2. Мета: ознайомити студентів з особливостями та загальними тенденціями розвитку національних правових систем та їх сімей на підставі їх порівняння; сформуванню у студентів правничий світогляд, правосвідомість і правову культуру правознавця, юридичне мислення; навчити студентів застосовувати теоретичні правничі знання для здійснення порівняльно-правового аналізу; навчити застосовувати порівняльно-правові дослідження для поглиблення їхніх правових знань.

Завдання: формування у студентів системи науково-теоретичних знань з проблем цивільного права, визначення та розкриття основних проблем розуміння його понять, категорій та інститутів, напрямів розвитку та удосконалення цивільного законодавства в умовах ринкової економіки і правової держави, вирішення проблем його застосування в юридичній практиці, викладення їх у навчальному процесі.

3. Формат курсу: *очний (offline)*

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (залік)
ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами	Поточне, рубіжне (модульний контроль),

	освітньої програми	підсумкове (залік)
СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік)
СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік)
СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (залік)
СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (залік)

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 50 годин аудиторної роботи; 70 години самостійної роботи; залік – 2 години.

6. Статус дисципліни: *обов'язкова.*

7. Пререквізити: Вивчення курсу «Порівняльне правознавство» (для магістрів) передбачає наявність знань із базового курсу «Теорія держави і права», «Конституційне право зарубіжних країн», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Міжнародне право», «Міжнародне приватне право», «Право Європейського Союзу», «Філософія права».

8. Технічне й програмне забезпечення/обладнання: В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, конференц-зали, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

9. Політика курсу: Курс «Порівняльне правознавство» (для магістрів) передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Завдання мають бути виконані вчасно, у встановлені терміни; відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин (див. навчально-методичну карту дисципліни в додатку):

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади порівняльного правознавства (лекційні теми 1–2, семінарські теми 1-2).

Змістовий модуль 2. Характеристика окремих правових сімей (лекційні теми 3–10, семінарські теми 3-10).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусії.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-от: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опонуванням, групові проекти та кейс-завдання.

Студенти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях.

Програмою курсу також передбачено - виступ за темою **індивідуального заняття** (*тематика та критерії оцінювання див. Робоча навчальна програма дисципліни, п.IV та 6.2.*)

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

		1 семестр				
Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	2	2	8	8	Залік
Відвідування семінарських занять	1	1	1	6	6	
Відвідування практичних занять	-	-	-	-	-	
Робота на семінарському занятті	10	1	10	6	60	
Робота на практичному занятті	-	-	-	-	-	
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	
Виконання завдань для самостійної роботи	15	-	15	-	15	
Виконання модульної роботи	10	-	10	-	10	
Виконання ІНДЗ	20	-	20	-	20	
Разом		-	58	-	119	
Максимальна кількість балів:		197				
197:100=1,97 Студент набрав X балів; Розрахунок: 1,97 = загальна кількість балів						100

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

1. Опрацювання лекційного матеріалу та літературних джерел по темі лекції.

Важливе місце у СРС студентів відіграють лекції. Лекції слугують тим підґрунтям та інструментом, що спрямовують студентів у найбільш раціональному напрямі щодо вивчення навчальної дисципліни та надають йому знання в обсязі, необхідному для подальшого поглибленого вивчення навчальної дисципліни, роз'яснюють найбільш складні поняття та положення навчальної дисципліни. Плідна робота аспірантів на лекціях є запорукою подальшого успішного оволодіння тим необхідним масивом знань, що сприятиме формуванню із студента фахівця з необхідним рівнем знань та навичок. На початку лекції, як правило, викладач оголошує тему лекції, план її проведення та необхідну навчальну літературу і нормативно-правові джерела. Крім того, посилання на наукову і спеціальну літературу а також нормативно-правові джерела здійснюються викладачем в ході проведення лекції. Тому, під час лекції студенти повинні уважно слухати викладача, аналізувати отримувану інформацію, а також конспектувати найбільш важливі та необхідні масиви інформації, що надається. В кінці лекції студент може задати викладачеві питання щодо роз'яснення незрозумілих положень прослуханої лекції. Належне ведення конспекту під час лекції сприятиме збереженню необхідної інформації та надасть йому змогу в подальшому проаналізувати її.

Робота над конспектами лекцій

При підготовці до практичних занять студент уважно читає складений ним конспект лекції та аналізує повторно отримувану інформацію. При опрацюванні матеріалу лекції він звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом практичного заняття, що знаходиться у навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для практичних занять із обраної дисципліни. При відсутності у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, неповне

розкриття того чи іншого питання лекції або винесенні їх на самостійне опрацювання чи написання реферату, доповіді зобов'язує студента звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників та нормативно-правових актів.

Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою.

Працювати із підручниками, навчальними посібниками та нормативно-правовим джерелами, науковою і спеціальною літературою необхідно так, щоб отримати з них максимум теоретичних знань та необхідних відомостей. При роботі з цими джерелами студент, в першу чергу, повинен ознайомитись із їх змістом, щоб визначити, чи необхідно опрацьовувати дане джерело і чи має воно відношення до навчального курсу, що вивчається, а лише після цього відбирає необхідний для вивчення матеріал з цього джерела (глави, розділи і т. ін.) та розпочинає його вивчення. При опрацюванні матеріалу необхідно з'ясувати суть питання, що вивчається, не уникаючи при цьому визначення суті незрозумілих чи незнайомих слів, термінів та не з'ясувавши їх змісту у словниках, довідниках, контексті речення. При вивченні матеріалу за підручником, навчальним посібником, роботі із науковою і спеціальною літературою необхідно аналізувати прочитане із прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, відмічати незрозумілі положення з метою їх подальшого з'ясування на практичному занятті. Тому під час опрацювання студентом матеріалу за підручником, навчальним посібником, опрацюванні матеріалів нормативно-правових актів бажано і необхідно відпрацювати зручну для себе певну систему позначень (підкреслювання, помітки на полях книги чи нормативно-правового акту, виписки, позначення маркерами різних кольорів, формулювання інших авторів та нормативно-правових джерел, посилення на інші джерела, виписки необхідних відомостей на окремих листках та ін.) та фіксації опрацьованого матеріалу. Крім того, при роботі із науковою та спеціальною літературою студент може отримати посилення на джерела не вказані в навчально-методичному комплексі, що є, безперечно, цінним для самостійного поглибленого вивчення правового матеріалу.

Критерії оцінювання:

- відповідність вимогам щодо змісту та стилю оформлення – 5 бали;
- грамотність, змістовність – 10 бали.

Максимальний загальний результат: 15 балів.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 10 питань.

Види тестових завдань:

- 3 вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- 3 вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 10 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік проводиться в усній формі: до завдання входять 2 теоретичних питання, за відповідь на які максимально можливо отримати 20 балів.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати заліку.

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю. (див.: *Робоча програма навчальної дисципліни, VII. Форми поточного та підсумкового контролю*).

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основа література

1. Боботов С.В., Жигачев И.Ю. Введение в правовую систему США.- М.: Издательство НОРМА, 1997.
2. Богдановская И.Ю. Прецедентное право.- М., 1993 .
3. Вельгаузен. Магомет. Сто великих людей мира. Будда. Конфуций. Магомет.- М.,1991.
4. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США.-К.: Україна, 1999.- 554 с.
5. Бехруз Хашматулла Вступ до порівняльного правознавства: Навчальний посібник.- Одеса: Юридична література, 2002.-328с. Рос.мовою.
6. Давид Р., Жоффре-Спинози К.Основные правовые системы современности: Пер. с фр. В.А.Туманова.-М.:Международ.отношения, 1996.- 400 с.
7. Дмитрієв А.І., Шепель А.О. Порівняльне правознавство:Навчальний посібник / Відп. Редактор В.Н.Денисов.-К., 2003.-с.184
8. Жалинский А., Рерихт А.Введение в немецкое право.-М.:Спарк, 2001.- 767 с.
9. Жаровська І.М. Юридична, компаративістика: навч. посіб. / Жаровська І.М., Канцір В.С.; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів: Вид-во ЛКА, 2015. - 195 с.
10. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів]/ За ред. М.В.Цвіка, В.Д.Ткаченка, О.В.Петришина.-Харків: Право, 2002.-432 с.
11. Зайчук О.В. Правовая система США.- К., 1992.
12. Ильин Ю.Д. История и право Европейского Союза.- Харьков, 1998.
13. Кнапп В. Крупные системы права в современном мире. Мусульманское право. Структуры и основные понятия.-М., 1991.
14. Лубський В.І., Борис В.Д. Мусульманське право: навчальний посібник для студентів факультетів юридичного, міжнародного права, міжнародних відносин, міжнародних економічних відносин, політології та філософського – К.: Вілбор., 1997. – 256 с.
15. Марченко М.Н. Правовые системы современного мира. Учебное пособие.- М.: ИКД “Зерцало-М”, 2001.-400 с.
16. Муромцев Г.И. Источники права в развивающихся странах Азии и Африки: система и влияние традиций.-М., 1987.

17. Оніщенко Н.М. Правова система: проблеми теорії: Монографія.- К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2002.-352 с.
18. Оніщенко Н.М. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності: монографія / Н.М. Оніщенко, О.Г. Варич, Т.І. Тарахонич, О.М. Мельник, О.В. Потехін; ред. Ю. Л. Бошицький; НАН України, Київ. ун-т права. - К.: Кондор, 2012. - 614 с.
19. Орлов А.Г. Высшие органы государственной власти стран Латинской Америки.- М.: Издательства “Анkil”, 2001.- 152 с.
20. Осаке К. Сравнительное правоведение в схемах: Общая и Особенная части: Учеб.- практ. Пособие.-М.: Дело, 2000.- 256 с.
21. Правовые системы стран мира. Энциклопедический справочник / Отв.ред.- д.ю.н., проф. А.Я.Сухарев. – М.: Издательство НОРМА (Издательская группа НОРМА-ИНФРА. м), 2000.-840 с.
22. Порівняльне правознавство: підручник / упоряд.: Бисага Ю.М. та ін. - Ужгород; Херсон: Гельветика, 2013. - 230 с.
23. Право Європейського Союзу: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. О.К. Вишнякова; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». - О.: Фенікс, 2013. - 869 с.
24. Порівняльне правознавство: підручник / за заг. ред. О.В. Петришина; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». - Х.: Право, 2012. - 271 с.
25. Правові системи сучасності: навч. посіб. / Ю.С. Шемшученко, О.Л. Богініч, В.Ю. Васецький, К.П. Вовраженцева, С.Д. Гусарев; ред. Ю.С. Шемшученко; НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. - К.: Юрид. думка, 2012. - 490 с.
26. Решетников Ф.М. Правовые системы стран мира. Справочник.- М.:Юридическая литература. 1993.- 256 с.
27. Романов А.К. Правовая система Англии: Учеб.пособие.- М.: Дело, 2000.-344 с.
28. Саидов А.Х.Сравнительное правоведение (основные правовые системы современности): Учебник / Под ред. В.А.Туманова.-448 с.
29. Сапронова М.А. Арабский Восток: власть и конституции.- М.: МГИМО, РОССПЭН, 2001.- 216 с.
30. Скакун О.Ф. Теория государства и права: Учебник.-Харьков: Консум; Ун-т внутр.дел, 2000.- 704 с.
31. Супатаев М.А. Обычное право в странах Восточной Африки.-М., 1984.
32. Сюкияйнен Л.Р. Мусульманское право.-М.: Юрид.лит., 1986.
33. Теория государства и права: Учебник / Под ред. В.К.Бабаева.- М.: Юрист, 1999.-592 с.
34. Тихомиров Ю.А. Курс сравнительного правоведения.-М.: Издательство НОРМА, 1996.- 432 с.
35. Трембіцький А.М., Циганюк Ю.В. Порівняльне правознавство: навч.-метод. посіб. - 2-ге вид., допов. - Хмельницький: ІРД, 2014. - 216 с.
36. Фридмэн Л. Введение в американское право: Пер. с англ./ Под ред. М.Калантаровой.- М.: 1993.- 286 с.
37. Харитонов О.І., Харитонов Є.О. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції.- Х.: “Одісей”.- 2002.-592с.
38. Хартли Т.К. Основы права Европейского сообщества.-М., 1998.
39. Цвайгерт К., Кетц Х. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права: В 2-х тт.- М.: Междунар.отношения, 1998.- 480 с.
40. Цунэо Инаке. Современное право Японии.-М., 1981.
41. Чиркин В.Е. Основы сравнительного государственного права.- М.: Издательский дом “Артикул”, 1997.-352 с.

42. Шевчук С. Порівняльне прецедентне право з прав людини.- К.: Видавництво "Реферат" , 2002.- 344 с.
43. Шумилов В.М. Введение в правовую систему ФРГ-М.: ООО Издательско Консалтинговая Компания "ДеКА", 2001.- 140 с.
44. Basic Community Laws, Fifth edition. Edited by Rudden B. and Wyatt D. Oxford, 1994.
45. David Rene. Considerations sur l'unification des droits europeens. Lecon inaugurale. – 1957. – 11p.
46. Evans A. Textbook on European Union law. – Oxford, 1998.
47. Evans A. The Law of European Community. Stockholm, 1994.
48. Graig Paul, de Burca Grainne, eds. The evolution of EU law. – Oxford; NY: Oxford university press, 1999. – CXIII, 824p.
49. Graig Paul, de Rurca Grainne. EU law: texts, cases and materials. – Oxford; NY: Oxford university press, 1998. – CLXXI, 1152p.
50. Harris D.J., O'Boyle M., Warbrick C. Law of the European convention on human rights. – L., Dublin. Edinburgh: Bullrworks, 1995. – 753p.
51. Hartley T.C. The foundations of European Community law: An introduction to the constitutional and administrative law of the European Community. – Oxford; NY: Oxford university press, 1998. – LXIV, 495p.
52. Hohloch G. Richtlinien der EU und ihre Umsetzung in Deutschland und Frankreich. – Baden-Baden, 2001. – 139s.
53. Horspool M. European Union law. – Butterworths, 2000.
54. Kapteyn P.J.G., VerLoren van Themaat P. Introduction to the law of the European Communities: From Maastricht to Amsterdam / Ed. by Gormley Laurence W. – L.; Boston: Kluwer law international 1998. – CXLVI, 1447 p.
55. Quermonne J. Le systeme politique europeen, Paris, Montchrestien, Collection Clefs, 1993.
56. Taulegne B. Le Conseil europeen. – Paris: Presses Universitaires de France, 1993. – 504p.
57. The United Nations at Age Fifty: A legal Perspective. The Hague / London / Boston. 1995.

Допоміжна література

58. Бойко І.С. Порівняльне правознавство: навч. посіб. / І.С. Бойко, Б.В. Бабін. - 2-ге вид., випр. та допов. - О.: Фенікс, 2011. - 152 с.
59. Порівняльне правознавство: досвід і проблеми викладання: зб. наук. пр. і навч.-метод. матеріалів / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Укр. асоц. порівнял. правознав.; редкол.: Ю.С. Шемшученко та ін. - К.: Ун-т «Україна», 2011. - 287 с.
60. Марченко М.Н. Сравнительное правоведение: учеб. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Проспект, 2011. - 784 с.
61. Бехруз Х. Сравнительное правоведение: учебник для вузов / Изд. 2-е, стер. - О.: Феникс; М.: ТрансЛит, 2011. - 504 с.
62. Порівняльне правознавство: основні категорії: навч.-метод. посібник / І.М. Ситар, О.Л. Чорнобай; Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. - Л.: ЛьвДУВС, 2009. - 175 с.
63. Бехруз Х. Порівняльне правознавство: підручник. для студ. вищ. навч. закл. - О.: Фенікс, 2009. - 461 с.
64. Ситар І.М. Правові системи сучасності (західна традиція права): навч. посіб. - Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л., 2009. - 408 с.

65. Батлер У. Е. Місце пострадянських правових систем на правовій карті світу: відкриті лекції Четвертого міжнар. наук. семінару «Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку» / У. Е. Батлер. – К. : Логос, 2009. – 20 с.
66. Бойко І. С. Порівняльне правознавство : навч. посіб. / І. С. Бойко, Б. В. Бабін. – 2-ге вид., випр. та допов. – О. : Фенікс, 2011. – 152 с.
67. Верховенство права як принцип правової системи: проблеми теорії / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : Юрид. думка, 2008. – Кн. 1. – 344 с.
68. Вступ до теорії правових систем : монографія / за заг. ред.: О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрид. думка, 2006. – 432 с.
69. Давид Р. Основные правовые системы современности / Р. Давид, К. Жоффре-Спинози. – М. : Междунар. отношения, 2010. – 456 с.
70. Загальна теорія держави і права : підручник / за ред.: М. В. Цвік, О. В. Петришин. – Х. : Право, 2010. – 584 с.
71. Кравчук М. В. Правова система США / М. В. Кравчук. – К. : Нора-друк, 2004. – 136 с.
72. Крестовська Н. М. Теорія держави і права: елементарний курс / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева. – 3-тє вид. – Х. : Одиссей, 2012. – 432 с.
73. Леже Р. Великие правовые системы современности: сравнительно-правовой подход / Р. Леже. – М. : Волтерс Клувер, 2011. – 576 с.
74. Лукьянов Д. В. Традиционно-правовая семья: понятие, характерные черты и структура : учеб. пособие / Д. В. Лукьянов. – Харьков : Штрих, 2004. – 32 с.
75. Луць Л. А. Типологізація сучасних правових систем світу : відкриті лекції Другого міжнар. наук. семінару «Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку» / Л. А. Луць. – К. ; Х. ; Сімф. : Логос, 2007. – 23 с.
76. Маркова-Мурашова С. А. Правовая система и типология правопонимания: историко-теоретический и сравнительно-правовой анализ / С. А. Маркова-Мурашова. – Краснодар : Кубан. гос. ун-т, 2005. – 314 с.
77. Маркова-Мурашова С. А. Современные правовые системы: тенденции интеграции и дифференциации / С. А. Маркова-Мурашова. – Краснодар : Кубан. гос. ун-т, 2005. – 320 с.
78. Марченко М. Н. Сравнительное правоведение : учебник / М. Н. Марченко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Проспект, 2011. – 784 с.
79. Оксамытный В. В. Правовые системы современного мира: проблемы идентификации : открытые лекции Третьего междунар. семинара «Сравнительное правоведение: современное состояние и перспективы развития» / В. В. Оксамытный. – Киев ; М. ; Симферополь : Логос, 2008. – 36 с.
80. Оніщенко Н. М. Правова система і держава в Україні / Н. М. Оніщенко. – К. : Ін-т держави і права НАН України, 2002. – 132 с.
81. Порівняльне правознавство : підручник / за заг. ред. О. Петришина. – Х. : Право, 2012. – 272 с.
82. Правові системи сучасності : навч. посіб. / за ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : Юрид. думка, 2012. – 492 с.
83. Правові системи сучасності. Глобалізація. Демократизм. Розвиток / за заг. ред. В. С. Журавського. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 296 с.
84. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності : монографія / за заг. ред. Ю. Л. Бошицького. – К. : Кондор, 2012. – 616 с.
85. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / за заг. ред.: М. В. Цвік, О. В. Петришин. – Х. : Право, 2008. – Т. 1–5.

86. Правова система України: проблеми і тенденції розвитку : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 3 черв. 2010 р.). – Х. : НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2010. – 172 с.
87. Правовые системы стран мира : энцикл. справ. / отв. ред. А. Я. Сухарев. – 2-е изд., изм. и доп. – М. : НОРМА-ИНФРА М, 2001. – 840 с.
88. Романов А. К. Право и правовая система Великобритании : учеб. пособие / А. К. Романов. – М. : Форум, 2010. – 288 с.
89. Синюков В. Н. Российская правовая система. Введение в общую теорию / В. Н. Синюков. – М. : Норма, 2010. – 672 с.
90. Ситар І. М. Правові системи сучасності (західна традиція права) : навч. посіб. / І. М. Ситар. – Л., 2009. – 408 с.
91. Скакун О. Ф. Общее сравнительное правоведение: основные типы (семьи) правовых систем мира : учебник / О. Ф. Скакун. – Киев : Ін Юре, 2008. – 464 с.
92. Скакун О. Ф. Правова система – держави, суспільства, регіону, світу? (Щодо базових категорій порівняльного правознавства) : відкриті лекції Третього міжнар. наук. семінару «Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку» / О. Ф. Скакун. – К. ; Х. ; Сімф. : Логос, 2008. – 32 с.
93. Скакун О. Ф. Правова система України на правовій карті світу : наук. доп. / О. Ф. Скакун. – Х. : Еспада, 2004. – 96 с.
94. Сорокин В. В. Концепция эволюционного преобразования правовых систем в переходный период / В. В. Сорокин. – Барнаул : Изд-во Алтай. гос. ун-та, 2002. – 543 с.
95. Хаустова М. Г. Національна правова система за умов розбудови правової демократичної державності в Україні : монографія / М. Г. Хаустова. – Х. : Право, 2008. – 160 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
2. Постанови   Пленуму   Верховного   Суду.   URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/postanovap/
3. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=index>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Юридична бібліотека. URL: <http://pravo.biz.ua/>
6. Союз юристів України. URL: <http://www.lawyersunion.org.ua>
7. Верховний суд України. URL: <http://www.scourt.gov.ua/>
8. Юридичний портал. URL: <http://jurisprudence.com.ua/>
9. ЛІГА.net. URL: <http://liga.net/>
10. LEX - Правовой портал Украины. URL: <http://ukr-pravo.at.ua/>
11. Каталог юриста. URL: <http://lawukraine.com./>
12. Юридичний радник . URL: <http://www.yurradnik.com.ua/>
13. Юридична газета. URL: <http://yur-gazeta.com/>
14. British Library: Online Gallery. URL: <http://www.bl.uk/onlinegallery/index.html>
15. The Online Books Page. URL: <http://www.onlinebooks.library.upenn.edu/>
16. Правові системи НаУ. URL: <http://www.nau.kiev.ua/>
17. Юр-Инфо - сайт для юриста. URL: <http://www.yur-info.org.ua>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Порівняльне правознавство» (для магістрів)

Разом: 90 год., з них лекції – 20 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 56 год.

Кількість балів	197 балів													
Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II							
Назва модуля	Теоретико-методологічні засади Порівняльного правознавства (58)						Характеристика окремих правових сімей (119)							
Лекції	1 (1 бал)		2 (1 бал)				3(1 бал)	4(1 бал)	5(1 бал)	6(1 бал)	7 (1 бал)	8(1 бал)	9(1 бал)	10 (1 бал)
Теми лекцій	Порівняльне правознавство: загальна характеристика		Правові системи та правові сім'ї як основні об'єкти порівняльного правознавства				Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї	Джерела права романо-германської правової сім'ї	Правові системи, що тяжіють до романо-германського типу	Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї	Джерела права англо-американської правової сім'ї	Правові системи інших країн англо-американської правової сім'ї	Релігійні правові системи	Традиційні правові системи
Семінарські і практичні заняття	1 (1+10 балів)						6 (6+60 балів)							

Теми семінарських занять	Порівняльне правознавство: загальна характеристика. Правові системи та правові сім'ї як основні об'єкти порівняльного правознавства.	Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї. Джерела права романо-германської правової сім'ї. Правові системи, що тяжіють до романо-германського типу. Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї. Джерела права англо-американської правової сім'ї. Правові системи інших країн англо-американської правової сім'ї. Релігійні правові системи. Традиційні правові системи.
Самостійна робота	1 (15 балів)	1 (15 балів)
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (10 балів)	модульна контрольна робота №2 (10 балів)
ІНДЗ	20 балів	20 балів
Залік (20 балів)		
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,97	